

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

56. An fraudulentæ Regia tributa gaudeant Ecclesiarum Immunitate? Et an
gaudeat Immunitate obligatus ad reddendum ratiocinia ratione alicuius
administrationis, vel tutelæ? Idem est dicendum de ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Peregrino de immu. c. 10. n. 7. Farinacio in appen. c. 14. num. 190. Mario Italia de immunit. lib. 1. cap. 5. §. 7. num. 45. & aliis; quia Gregor. XIV. in sua constitutione excipiendo crimen læsæ Maiestatis taxavit dictam exceptionem in personam ipsiusmet Principis, & paulo antè posuit dictionem taxatiuam tantum, quæ de sui natura est impedire extensionem ad non expressa. Et in dicta constitutione exceptio casuum fit per modum formæ: ergo nihil addi, vel minui potest, sed ad vnguem seruari debet. Ita Peregr. ubi supra, & post hæc scripta inueni hanc sententiam docere etiam Martinum Bonacinam in Decalog. disp. 3. quest. 7. punct. 6. §. 6. num. 5. quia, ait ille, in tali casu delinquens non dicitur coniurare in personam Principis, nec facere actionem, in offensionem personæ, sed dignitatis, quæ tali personæ competit: ergo, &c. Et tandem hanc sententiam docet Cæstrus Palaus hoc anno Lugduni impressus tom. 2. de reuerentia debita locis sacris, disp. unica, punct. 9. n. 42. in fine. Vide meipsum in part. 1. tract. 1. resol. 7.

*Que hic est Ref. antecessens.

RESOL. LIV.

An, si quis occidat Fiscalem Regium, vel Presidem iustitie, gaudeat Immunitate Ecclesiæ?
Et quid, si aliquis occidat Episcopum, vel Cardinalem. Ex part. 1. tract. 1. Resol. 20.

Que hic est supra 52. & pro diff. tali huius Ref. supra in Ref. 46. prope finem & in Ref. 50. §. Sed. admedium, & in Ref. 51. & infine Ref. 108.

§. 1. Hæc opinio ex supradictis in Ref. 7. resoluta est: sed in particulari illam posui; quia his diebus à quodam Iurisco[n]sulto agitata fuit, qui dicebat, dictum reum committere, ita facientem crimen læsæ Maiestatis; & idè non gaudere immunitate Ecclesiæ.

2. Sed prorsus, vt ego illi satisfeci, contrarium dicendum est: quia in Bulla excipitur tantum crimen læsæ Maiestatis contra personam Principis: sed dictus criminofus commisit quidem crimen læsæ Maiestatis; sed non in personam Principis: ergo gaudebit Ecclesiæ immunitate. Et ita in terminis docet Bonacin. de leg. disp. 3. quest. 7. punct. 4. num. 22. & Ambrosin. de imm. cap. 9. num. 7. cum Farinac. de imm. cap. 13. num. 192. qui num. 185. aduertit, etiam occisores Cardinalium, & Episcoporum gaudere dicta immunitate, licet in tali casu, putet reum à Iudice Ecclesiastico custodiendum esse, vt postea Summus Pontifex informetur: sed absolute occisores Cardinales non gaudere docet Peregr. de imm. cap. 9. n. 5. etiam si dicti Cardinales galerum, seu capellum Pontifice, non acceperint.

Sup. hoc supra ex doctina Ref. 49. §. VI.

RESOL. LV.

An Monetarij gaudeant Immunitate?
Et an idem dicendum sit de tonforibus Monetarium, quod de eudentibus. Ex part. 6. tract. 1. Ref. 19.

§. 1. Negatiuè respondet Sarpus cap. 5. fol. 52. Neque verò, ait, sacris protegentur locis, qui Monetarij vulgò dicuntur: tum quia perduellionis est species; tum etiam quia sunt publici fures, qui quoad in eis est, humanam societatem destruunt, cunctosque sine discrimine expilant. Hæc ille.

2. Videtur hic Sarpus loqui absolute tam de illis qui eudent falsam monetam, quam de illis, qui bonam tondent: sed ego utroque immunitate gaudere existimo. Et licet eudens falsam monetam, crimen læsæ Maiestatis dicatur committere, ex l. 2. Cod. de fals. monet. ibi, Cuius obnoxij Maiestatis crimen commit-

Sup. hoc supra in Ref. 52. §. 2. cursum ad medium.

tunt, & docet Decianus lib. 7. cap. 23. num. 1. cum aliis quos refert Farinacius quest. 115. num. 1. Tamen eudentes monetam falsam adhuc puto non esse priuandos priuilegio immunitatis, tam de iure communi, quam de iure nouo constitutionis Gregorianæ: quia in nullo Canone, antiquo excluduntur ab immunitate, & quia non committunt delictum in personam ipsam Principis, quod solum exclusum est in Bulla Gregoriana, & ita in terminis docet Peregrinus de immunit. cap. 10. num. 10. Ioannes Gutierrez in præf. quest. lib. 4. quest. 4. num. 10. & Villalobos in summ. tom. 2. tract. 39. diff. 7. num. 19. vbi sic asserit. [Del que haze moneda falsa se ha de dezir, que aunque el delito es muy graue, le vale la Yglesia, porque no esta espreso en derecho lo contrario, y aunque se cuente por crimen læsæ Maiestatis, es por extension y largo modo, y no propriamente.] Ita ille, & me citato Trullench in Decalog. tom. 1. lib. 1. c. 11. dub. 3. num. 28.

3. Et idem dicendum esse puto de Tonforibus Monetarium, qui gaudebunt utique hac immunitate, vt in specie docet Peregrinus cap. 6. num. 11. Marius Italia lib. 1. cap. 5. §. 1. num. 15. Nouarius in summa Bullar. tit. de immunit. num. 4. & Bonacina tom. 2. disp. 3. quest. 7. punct. 6. §. 1. num. 4. & me citato Barbosa de iur. Ecclesiast. lib. 2. cap. 3. num. 122. qui testatur, quòd cum in Ecclesia Sancti Antonij extra mœnia Ciuitatis Neapolis quidam monetarij confogissent: tunc Plorex Paulo V. supplicauit, quatenus eius Nuncio mandaret, vt eosdem Monetarios ad Regiam Curiam consignare dignaretur. Et Sanctissimus sub die 19. Iulij 1619. mandauit dari litteras Nuncio vt cõfisto sibi summarè & ex processibus Laicorum, quòd isti erant Monetarij, eos consignari mander.

4. Vnde ex his patet responsio ad argumenta Sarpi. Dico igitur ad primum supradictos reos non esse propriè perduellionis reos; sed largo modo: & etiam si essent verè & propriè, asserit Gutierrez etiam gaudere immunitate, cum nullus Canon excludat ab illa reum læsæ Maiestatis humanæ, vt supra probatum est. Quòd hi autem dici possent, vt peperam vult Sarpus, publici latrones, negandum est: quia clam & sine violentia furantur, & non in viis publicis; ergo non sunt publici latrones, atque immunitate gaudere debent: & idè secundum supradictam nostram sententiam fuisse iudicatum in crimine falsæ monetæ in Regali Cancellaria Pinciana, testatur Gutierrez loco citato.

RESOL. LVI.

An fraudantes Regia tributa gaudeant Ecclesiarum Immunitate?
Et an gaudeat Immunitate obligatus ad reddendum ratiocinia ratione alicuius administrationis, & tutela?
Idem est dicendum de Officiali Regio debitor ex causa Syndicatus. Ex part. 6. tract. 1. Ref. 20.

§. 1. Negatiuè respondet Sarpus cap. 5. fol. 52. vbi sic ait. Neque porro ij qui fraudant siccum, & Republicæ pecunias in suos vsus conuertunt; sicuti lex Imperialis decreuit, Ecclesiarum immunitate muniuntur.

2. Verum prorsus affirmatiuè sententiæ est adherendum. Et ita docet Villalobos in summa, tom. 2. tract. 39. diff. 7. num. 17. vbi sic ait. [Quanto à lo que deue, tributos reales, segun que de derecho ciuil, non le vale la Yglesia; mas haze de dezir, que le vale atento el derecho Canonico, come tiene Abad, Gregorio Lopez, y Bobadilla.] Quibus ego addo

addo Syluestrum *verb. immunitas* 3. num. 8. Angelum *cod. verb. num. 15.* Tabienam *num. 8.* Armillam *num. 11.* Fagundez *part. 2. lib. 4. cap. 4. num. 53.* Suarez de *Relig. tom. 1. lib. 3. cap. 11. num. 3.* Ambrosinum *de immunit. cap. 13. n. 2.* Farinacium *cap. 3. num. 61.* Germonium *de sac. immunit. lib. 3. cap. 16. num. 110.* Castrum Palaum *tom. 2. tractat. 11. disp. vnic. punct. 8. num. 5.*

Sup. conuen-
to in hoc s.
supra in Ref.
1. 4. Quere
fuerunt ad
in Ref. 31 per
num. 8. in
Ref. 48. Ad
legat.

3. Nec valet pro sententia Sarpi lex Imperialis videlicet *Authent. de mandatis Principum, §. publica-normo*, quam ipse adducit: nam, vt in simili casu respondet Gutierrez *in pract. quest. lib. 4. quest. 4. n. 4.* in materia immunitatis, quando ius ciuile discor-dat à iure Canonico, ius Canonicum seruandum erit etiam in foro Ciuili. Quod etiam docet ex pluri-bus Sperellus *decif. 52. num. 32.* Vnde omnes leges iuris Cæsarei sub Titul. *de sacrosanct. Eccles. & de Episcop. & Cleric.* hodie nullæ sunt ex iurisdictionis defectu, ergo Sarpus in nostro casu non debebat attendere quid diceret lex Imperialis: sed quid statueret ius Canonicum *in cap. inter alia, de immunit. Eccles.* vbi statu-ritur omnes delinquentes pro quocumque delicto gaudere Ecclesiarum immunitate aliquibus delin-quentibus exceptis, inter quos non numerantur fraudulentæ Regia tributa.

Sup. leg. in
hoc s. infra
in Ref. 65. 8.
Vlt. in hac.

4. Vnde ex supradictis à fortiori dicendum est gaudere immunitate obligatum ad reddendum ratio-ciniam ratione alicuius administrationis, vel tutelæ. Nec obstat textus *in cap. vxor 17. quest. 4. vbi* quidam seruus nomine Fœlix obligatus ad ratiociniam confu-git ad Ecclesiam, & Gelasius Papa mandat præstito iuramento impunitatis illum extrahere. Nam respon-deo, quod ille textus loquitur in seruo, & non in homine libero, vt aduertit Decianus *lib. 6. cap. 28. num. 26.* & alij. * Et certum est seruus esse domi-nis reddendus præstito impunitatis iuramento. * Et idem dicendum est de officiali Regio debitore ex causa Syndicatus, vt obseruat Farinacius *de im-munit. cap. 3. num. 66.* nam si confugiat ad Eccle-siam, eius immunitate gaudebit.

* Sup. hoc
in infra
in Ref. 8. Ad
in Ref. 69.

RESOL. LVII.

An fures debeant Immunitate Ecclesiarum gaudere, etiam in Ecclesia furantes Pixidem SS. Eucharistia Sacramenti?

Et an saltem ex consuetudine licitum sit extrahere fures simplices ab Ecclesia?

Et an saltem fures, qui cum furto ad Ecclesiam confu-giunt, & intra Ecclesiam illud conreclauerint, gau-deant eius Immunitate?

Et notatur quod res non potest in Ecclesia spoliari à iudice laico re furata, quam secum traxit, sed recur-rendum est ad iudicem Ecclesiasticum.

Et an furantes, & alij delinquentes in Ecclesia capi possint ab Ecclesiasticis ministris, etiam extra Ec-clesiam?

Et docetur consensum Clericorum in aliquam consuetu-dinem, quando adest libertatis præiudicium, nihil operari? Ex part. 6. tract. 1. Ref. 9.

Ad hanc illa.
dum d. stri-
num huius
Ref. lege
Ref. 49.

§. 1. Minime, respondet Sarpus *cap. 5. fol. 44.* sic enim ait. Fures etiam, qui aut in Ecclesia furum, aut cum re ablata ad ipsam confugerint, ex eo quod in Ecclesia peccant, ab eadem diuelli queunt.

Sup. hoc in
fra in Ref.
98. vlt. ad
medium.

2. Sed affirmatiuam! sententiam tenendam esse puto; etiamsi furtum commissum fuerit in Ecclesia; vel si Latio pluries furatus fuerit, & sit famosus; dummodo non sit publicus, quia Canones & consti- Tom. 1 X.

tutio Gregoriana excipiunt tantum homicidia, & mutilationes factas in Ecclesiis. Et ita docet Farina-cius *de immunit. cap. 6. num. 93. & seq.* Castrus Palaus *tom. 2. tract. 11. disp. vnic. punct. 9. num. 3.* Chartarius *de ciscrimin. 9. numer. 7.* Tuschus *de iur. Eccles. conclus. 10. numer. 23.* & Peregrinus *cap. 12. num. 9.* Sperel-lus *decif. 59. num. 21.* Ambrosius *de immunit. cap. 5. num. 6.* Nonarius *in sum. Boll. tit. de immunit. num. 4.* & Riccius *p. 1. dec. 110.*

3. Sed non indigemus contra Sarpum auctori-tate Doctorum; vbi adest expressa determinatio sac-eræ Congregationis immunitatis in vna Squillacensi 18. Martij 1632. vbi decretum est immunitate Ec-clesiastica gaudere furantes in Ecclesia. Et nota, quod reus non potest in Ecclesia spoliari à iudice Laico re furata, quam secum traxerit: sed recurrendum est ad iudicem Ecclesiasticum, vt ego alibi adnotaui, & Alibi in Ref. docet nouissime Sperellus *decif. 49. num. 25. & 26.* que hic est infra 101. §. vlt. in princi- vera, vt Barbosa ex Farinacio *de iure Ecclesiast. lib. 2. cap. 3. num. 123.* & Gauntus *addit. ad Man. Episc. 100. §. Ne- ver. immunitas Ecclesiastica, n. 8.* dixerint furantes que, cursum in sine Et pro furanti-bus Pixidem infra in Ref. 99. §. vlt. ad medium.

Alibi in Ref.
que hic est
infra 101. §.
vlt. in princi-
vera, vt Barbo-
sa ex Farinacio
de iure Ecclesiast.
lib. 2. cap. 3.
num. 123. &
Gauntus *addit.*
ad Man. Episc.
100. §. Ne-
ver. immunitas
Ecclesiastica,
n. 8. dixerint
furantes que,
cursum in sine
Et pro furanti-
bus Pixidem
infra in Ref.
99. §. vlt. ad
medium.

4. Sed an saltem ex consuetudine licitum sit ex-trahere fures simplices ab Ecclesiis, vt eius immu-nitate non gaudeant. Affirmatiue respondet Sarpus *fol. 51.* ita asserens. Quam plurimis etiam locis, vbi furum est maxima copia, consuetudo viget, vt eo-rum nemini cuiusvis notæ aut conditionis existat, ad Ecclesiam confugere liceat: quæ tamen consuetudo ab Ecclesiasticis videtur inducta, qui fures perosi obstat noluissent, quin etiam in ipsis Ecclesiis com-prehenderentur. Quare quod est vsu iam receptum, omni contentione retinendum. Ita ille. Et idem Vil-lalobos *in summa tom. 2. tract. 39. difficult. 5. num. 2.* sic ait. [Tampoco vale la Yglesia à los Ladrones sim-ples, que cada dia los sacan della, y esto es por la costumbre, como dizen Couarouias, Iulio Cla-ro, y Paz, que de derecho bien les vale.] Hac ille & alij.

Sup. hoc in-
fra in Ref.
99. §. vlt.

Sup. hoc fit-
pra in Ref. 3.
§. Ex his. &
infra in Ref.
116. & in aliis
earum annos-
tationum.

5. Verum ego non possum huic sententiæ adhæ-rere; immunitas enim Ecclesiarum contraria consue-tudine tolli non potest. Primò, quia populus nihil statuere potest super immunitate Ecclesiarum; idè nec consuetudinem inducere valet. Secundo, quia talis consuetudo est irrationabilis. Tertio, quia nec etiam introduci potest Pontifice ignorante. Quarto, quia nunquam talis asserta consuetudo in contradi-ctorio iudicio obtenta fuit. Quæ omnia infra latius à nobis probanda erunt: & probat indiuiduatim lo-quens de hac consuetudine extrahendi fures simpli-ces ab Ecclesia omnino videndus Iulius Chartarius *decij. crimin. 46. n. 24. & seq.*

6. Vnde ex his non approbo consuetudinem quam alicubi, vigere testatur Sarpus, vbi supra nem-pè fures in furtis grauibus Ecclesiarum immunitate minime gaudere: nec valet pro confirmatione dictæ consuetudinis simile statutum, quod ipse ad-ducit factum in cuiusdam Principis statu; nam super D immunitate